

P. arfvinge, släktunge, som är närmast att ärfva. [— tif.]

PRETENDENT, pretändä'nnt, m. 3. 1) En, som gör anspråk på något. — 2) Prins, som gör anspråk på en tron.

PRETENDERA, pretanngdëra, v. a. 1. (fr. *Pretendre*, af lat. *Præterdere*) Göra anspråk på, fordra, yrka, påstå.

PRETENTION, pretanngtshón, f. 5. Anspråk, fordran, påstående.

PRETENTIÖS, pretanngtshö's, a. 2. Anspråksfull.

PRETEXT, pretä'xt, m. 3. Förevändning, undflykt.

PRETIOSA, pretsiösa, n. pl. (lat.) Dyrbarheter (juveler, o. d.).

PRETIÖS, pretshö's, a. 2. (lat. *Pretiosus*) 1) Kostbar, dyrbar. — 2) Konstlad, tillgjord.

PREVENERA, v. a. 1. Förekomma, förebygga. *P. på*, förut underrätta om ell. bereda på. — *P-d*, förut underrättad, förut beredd.

PREVENTION, prevanngtshón, f. 5. Förutfattad ogynnsam mening; fördom.

PREVENTIONS-TEORI, prevanntschons-teori', f. 5. (mor. fl.) Straffteori, enligt hvilken staten bör söka förekomma öfverträdelse.

PREVET, se *Privet*.

PRIAPISM, --i'ssm, m. 3. (med.) Sjukdom, bestående i manslemmens ständiga och plågsamma erektion.

PRIAPUS, pri'apuss, nom. prop. m. (myt.) Trädgårdars och vingårdars gud.

PRICK, m. 2. 1) Litet rundt tecken, som med spetsen af en penna sättes på papper i skrift, o. s. v. *Ritning med p-ar*. *Sätta p. i kanten af en rad*. *Sätta p. öfver i*, äfv. (fig.) vara ytterst punktlig. (Talesätt) *Ej en p. är ändrad*, icke det ringaste. *Till punkt och pricka*, på det nogaste, punktligt. — 2) Säges äfv. om allt hvad som liknar ett sådant tecken. *P-ar på ett tyg, på ett blomblad*. *P-ar i narf på läder*. *P. i ägget*, det första tecknet i ett ägg till den blifvande ungen. — 3) Märke i sjön, vid farliga grund och klippor, till rättelse för sjöfarande.

PRICKA, v. a. o. n. 1. 1) Sätta prick eller prickar; beteckna med prick eller prickar. *P. öfver en bokstaf*. *P. för*, sätta prick för (till tecken, för minnes skull, o. s. v.). *P. af, út*, se *Afpricka*, *Utpricka*. — 2) Med prick utmärka ett farligt ställe i sjön.

PRICKBÄDD, m. 2. Ett slags svamp, i gödsel. *Ascobolus furfuraceus*.

PRICKIG, a. 2. Öfverströdd med prickar. *P-t tyg*.

PRICKIGHET, f. 3. Prickig yta.

PRICKNING, f. 2. Beteckning, utmärkande med prick eller prickar.

PRIM (i långt), m. 3. (fäktk.) Hugg, riktadt emot underarmen.

PRIM, (i kort), n. sing. Primande.

PRIMA (i långt), f. 1. (Feminin af lat. adj. *Primus*, förste) 1) Första klassen i en skola. — 2) (i musik) Första tonen i en skala. — 3) (boktr.) Den sidan af ett ark, som först tryckes. Sköntryck. — Adjektivt: *P. sort*, bästa sorten.

PRIMA (i långt). Italienskt ord. *P. donna*, första skådespelerskan, sångerskan vid en teater. *P. vexel*, första vexel. *P. vista*, (egentligen) vid första åsynen. *Sjunga, spela a p. vista*, vid första påseende på noterna, utan förberedelse. *Betala en vexel p. vista*, vid uppvisandet.

PRIMA, pri'mma, v. n. 1. (pop.) Prata utan eftertanka, prata slarf. — *Primande*, n. 4.

PRIMAN, -än, m. 3. Skolgosse i prima.

PRIMAS, pri'mass, m. (lat.) Den förnämste andelige i ett rike.

PRIMITIV, --i'v, a. 2. (lat. *Primitivus*) Som är först, ursprunglig; som utgör stam, ursprung. — S. n. 3. (gram.) Stamord. [— it.]

PRIMO, adv. (lat.) *P. ell. pro p.*, för det första.

PRIMSIGNA, v. a. 1. (af gamla ordet *Firma* ell. *Ferma*) Med den heliga oljan smörja ett nyfödt barn eller en nyomvänd, såsom fordom brukades. — *Primsigning*, f. 2.

PRIMSTAF, m. 2. pl. — *stafvar*. (af *Prim*, första dagen i månaden) Se *Runstaf*.

PRIMTAL, pri'mtäl, n. 5. (aritm.) Tal, som icke kan divideras med något annat tal än 1 eller sig sjelft.

PRIMÄR, -är, a. 2. (fr. *Primaire*) Som kommer först i ordningen; ursprunglig.

PRIMÄR-FORMATION, -ä'rfärrmatschón, f. 3. (geol.) Bergart, som endast genom eldens inverkan undergått förändringar.

PRIMÄRSKOLA, -ä'rrskóla, f. 1. Skola, der första undervisningen meddelas.

PRINCIP, prinnsi'p ell. pränngsi'p, m. 3. (fr. *Principe*, af lat. *Principium*, början) Grundsats, grundregel, grundsanning.

PRINCIPAL, prinnsipäl, a. 2. Förnämst, hufvudsaklig. — S. m. 3. 1) Hufvudperson, hufvudman. — 2) Hufvudstämma i ett orgverk.

PRINS, prinns, m. 2. (fr. *Prince*, af lat. *Princeps*, den förnämste) 1) Son af en regerande furste, eller person som tillhör ett regerande hus. *P. af blodet*, se *Blod*. (Talesätt) *Lefva som en p.*, furstligt. *Må som en p.*, hafva goda dagar. — 2) (uti Italien) Högadlig person, som besitter ett furstendöme (Principato). — 3) (apot.) *P-ens droppar*, flytande bernstenssyrad ammoniak.

PRINSESSA, prinnsä'ssa, f. 1. Furstedotter; gemäl åt en prins eller enka efter honom.

PRINSMETALL, prinnsmetäll, m. sing. Ett slags sammansatt metall, bestående af två eller tre delar koppar och en del zink.

PRIOR, pri'ärr, m. 3. (lat.) Föreståndare för ett kloster, der ingen abbot finnes.

PRIORAT, ---ät, n. 5. o. 5. En priors eller priorinnas embete och värdighet.

PRIORI, se *A priori*.

PRIORINNA, f. 1. Föreständerska för ett nunnekloster, der ingen abbedissa finnes.

PRIORITERAD, a. 2. Mera berättigad; som har förmånsrätt. *P-e fordringar*.

PRIORITET, ---ét, f. 3. (fr. *Priorité*, af lat. *Prior*) Förmånsrätt (vid erhållande af betalning i konkurs).

PRIS, n. 3. I. (t. *Preiss*, fr. *Prix*, af lat. *Præitum*) 1) Värde, hyvartill en vara säljes eller köpes. *Godt, billigt, lågt, högt, obilligt p. Sälja, köpa för godt p. Sätta p. på en vara*. *Stiga, falla i p. Nedsätta, stegra, uppsätta, uppdyrka p-et på en ting*. *Sälja till visst, bestämdt p. Till hvad p.? Sälja till hvad p. som helst*. *Ge p.*, se *Gifva köp* (under *Köp*).

— Bildar sammansättningarna Underpris, Ram-, Hund-, Röfvarpris, m. fl. — 2) Utfastad belöning för något, som skall göras eller lemnas. *Utsätta ett p. Täfla om p-et*. *Första, andra p-et*. *Vinna p-et i en täfling*. (Fig.) *Vinna p-et*, vinna belöning, blifva segrare, blifva förklarad för den förnämste. *Sätta p. på ens hufvud*,